

مکمل راهنمای معلم

درس پایه سوم
گروه آسیب دیده شنوایی

دوره ابتدایی

معاونت برنامه ریزی آموزشی و توان بخشی

سال تحصیلی ۹۹-۹۸

سخنی با همکاران

حمد و سپاس خداوند بلند مرتبه را که به ما توفیق داد تا بتوانیم جزوه‌ای را به عنوان مکمل راهنمای معلم تهیه نموده و در اختیار شما همکاران گرامی قرار دهیم ، تا از این طریق بتوانیم گامی هر چند کوچک در جهت آموزش بهتر دانش آموزان آسیب دیده شنوایی برداریم .

امید است با تلاش شما عزیزان سخت کوش ، افق تازه‌ای در روند بهبود کیفیت آموزش پیش روی ما گشوده شود .

این جزوه شامل ۳ فصل می باشد که عبارتند از :

فصل اول : قرآن

فصل دوم : هدیه های آسمان

فصل سوم: فارسی و کتاب نوشتاری آن

*درس **علوم تجربی** بدون تغییر و مطابق کتب درسی تدریس می گردد.

*درس **مطالعات اجتماعی** بدون تغییر و مطابق کتب درسی تدریس می گردد اما بدیهی است که نیازی به طراحی سوال از متن‌های درس نمی باشد .

*همکاران ارجمند، در صورت توانمندی دانش آموزان می توانید مواردی را که جهت مطالعه‌ی آزاد در این جزوه لحاظ شده است به طور کامل تدریس نمایید.

*آموزگاران محترم می توانند پیشنهادات خود را از طریق اداره آموزش و پرورش استثنایی استان به سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور منعکس نمایند

فصل اول

قرآن پایه سوم

گروه آسیب دیده شنوایی

همکار گرامی

*مطالعه‌ی دقیق کتاب معلم (راهنمای تدریس) در پایه‌ی سوم جهت توجه به اجرای صحیح شیوه‌ی تدریس قبل از اقدام به طراحی تدریس الزامی می‌باشد.

*مقدمه و توصیه‌های ابتدای کتاب درسی که مخاطب آن والدین و آموزگاران می‌باشند را مطالعه نمایید.

*به تناسب موضوع درسی قرآن از وسایل کمک آموزشی مناسب، جذاب و شاداب مانند: کتاب، لوحه‌های تصویری، لوح فشرده‌ی آموزشی و... استفاده گردد.

*آنچه در بیشتر قسمت‌های آموزش قرآن اهمیت دارد، کسب مهارت عملی آن است تا دانش نظری؛ برای مثال، چگونگی خواندن نماد تنوین اهمیت دارد نه تعریف آن.

* لوحه‌های قرآنی :

استفاده از لوحه در آموزش قرآن بسیار اهمیت دارد، ولی اگر به هر دلیلی لوحه در دسترس نبود، آموزگار تدابیری بیندیشد تا نقش لوحه به شکل دیگری اجرا شود؛ از طریق کتاب الکترونیک قرآن پایه‌ی دوم، نوشتن روی تابلو و...

* سوره‌ها و پیام‌های قرآنی دروس:

حفظ سوره‌ها و پیام‌های قرآنی الزامی نیست اما می‌تواند به عنوان فرصت تشویقی و غیراجباری برای یادگیری دانش‌آموزان در نظر گرفته شود و می‌توانید دانش‌آموزان را تشویق کنید تا درباره‌ی پیام قرآنی به صورت گروهی یا فردی، کارهای هنری مانند: نقاشی، خوشنویسی و... انجام دهند.

* ضرورت آموزش قرآن توسط آموزگار پایه و دلایل آن :

۱. هم خوانی با منطق کلی ضرورت تک معلمی در دوره ابتدایی
۲. شناخت و ارتباط بیشتر آموزگار پایه با دانش آموزان
۳. استفاده از فرصت های مناسب برای برقراری ارتباط میان دروس فقط برای آموزگار پایه ممکن است.
۴. امکان تنظیم فاصله جلسات تدریس در طول هفته فراهم می شود و دیگر لزومی ندارد درس قرآن در دو ساعت پشت سر هم و در یک روز برگزار شود.

در بیان قصص قرآنی توجه به نکات ذیل ضروری است :

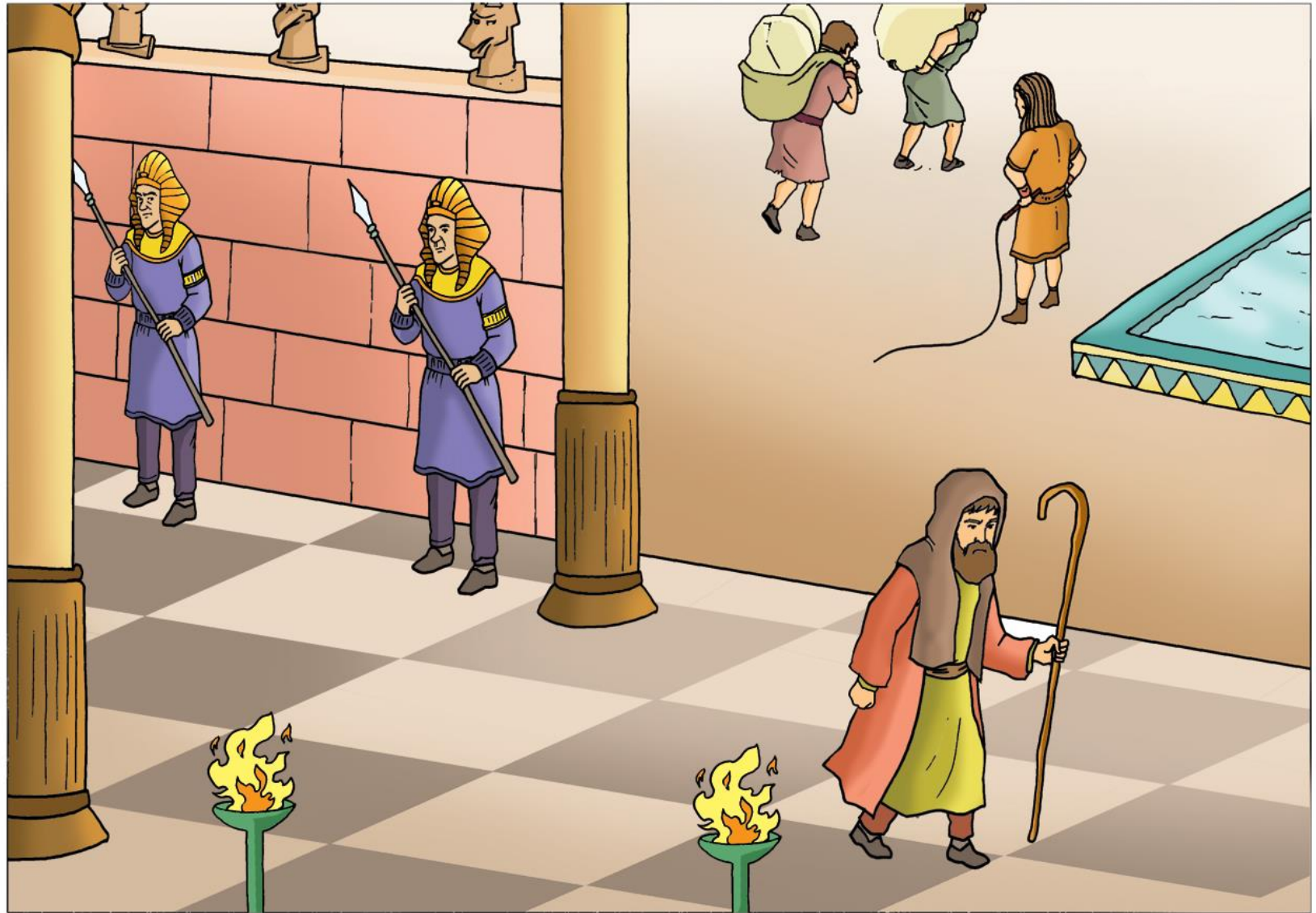
- ۱- برای آشنایی و انس هر چه بیشتر با قرآن، لازم است آموزگاران به نحو مطلوب (زیبا، جذاب و با استفاده از وسایل کمک آموزشی مناسب مانند : تصاویر، عکس، لوح فشرده، فیلم و...) آن را ارائه نمایند.
- ۲- هنگام قصه گویی چیدمان دانش آموزان طوری باشد تا بر چهره ی مربی و تصاویر تسلط و اشراف داشته باشند.
- ۳- هنگام بیان قصص قرآنی بهتر است آموزگار ظاهری آراسته و شاداب داشته و از حالت چهره ی خود برای نشان دادن حالت و احساسات شخصیت های داستان استفاده نماید.
- ۴- پیشنهاد می شود، به تناسب موضوع قصص، در هنگام قصه گویی از اشاره های طبیعی که برای دانش آموزان جالب و لذت بخش می باشد، استفاده نمایید.
- ۵- به کمک تصاویر، داستان های مربوطه را به زبان کودکانه برای دانش آموزان تعریف نمایید.
- ۶- در پایان قصه دانش آموزان را برای نتیجه گیری مناسب از قصه هدایت نمایید.
- ۷- دانش آموزان را تشویق کنید تا بخش هایی از داستان را نمایش دهند یا نقاشی کنند.
- ۸- متن داستان ها صرفاً جهت آگاهی همکاران گرامی می باشد و از دانش آموزان فقط تصویرخوانی داستان ها خواسته شود.

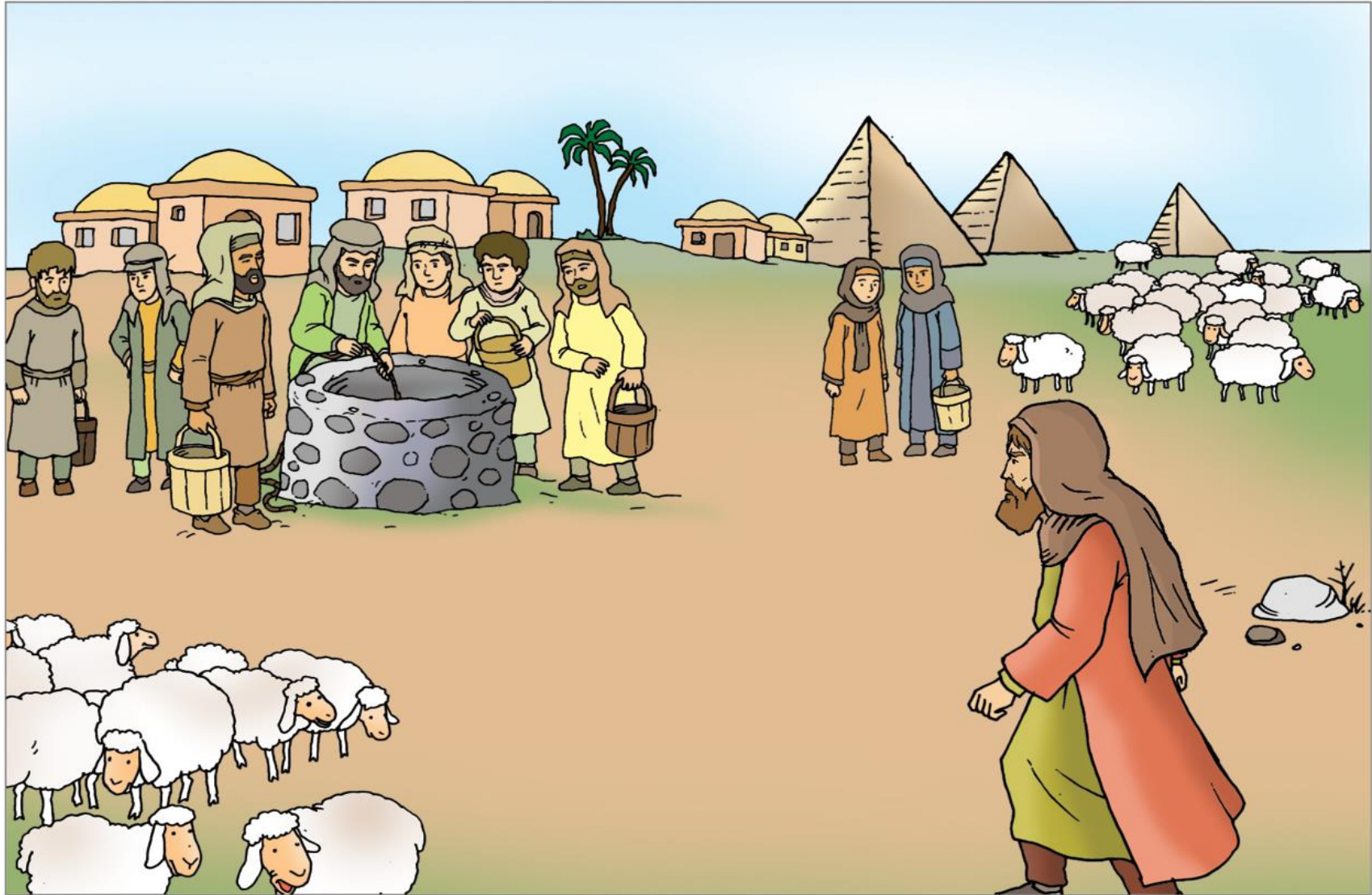
جدول زمان آموزش دروس قرآن در پایه سوم ابتدایی

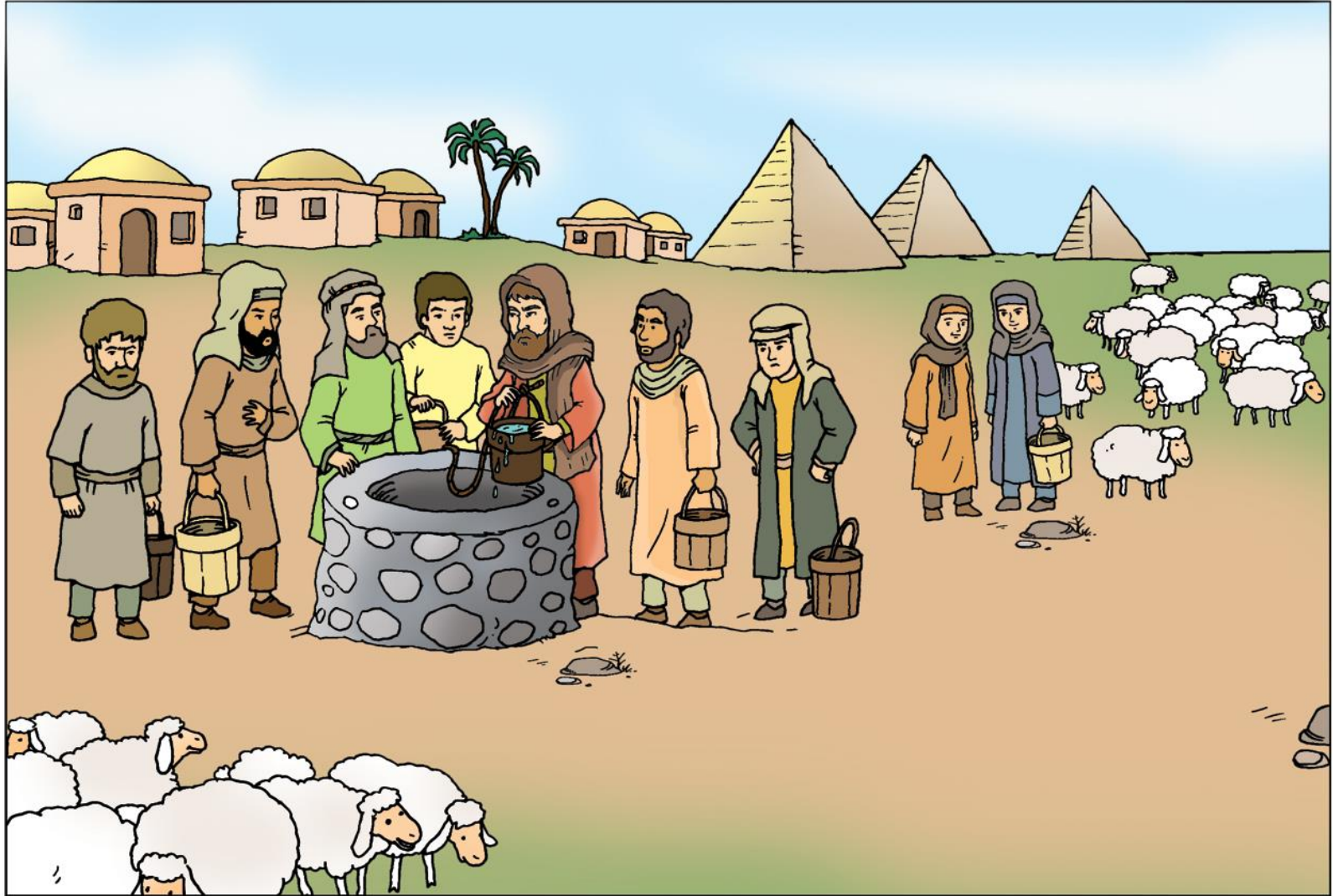
دروس	ماه
فصل اول (آموزش قرائت نماز)	ماه مهر
فصل دوم (آموزش روخوانی قرآن کریم) از صفحه ی ۱۸ (یادآوری ترکیب و حروف و حرکات) تا صفحه ی ۴۲ (تمرین حروف ناخوانا) در طی ۳۳ روز متوالی ۴۵ دقیقه ای در زنگ اول یا دوم هر روز هفته تدریس شود.	ماه آبان و آذر
- از فصل دوم صفحه ی ۴۲ (تمرین حروف ناخوانا) تا پایان کتاب تدریس شود.	از اواخر ماه آذر تا پایان

« داستان پیامبری حضرت موسی (ع) ۱ »

حضرت موسی (ع) در قصر فرعون بزرگ شد اما از این که فرعون مردم را اذیت می کرد ناراحت بود و روزی از قصر فرعون بیرون رفت. حضرت موسی (ع) بعد از چند روز به شهر مدین رسید. عده ای از مردم به دور یک چاه آب جمع شده بودند و می خواستند گوسفندان خود را آب بدهند. حضرت موسی (ع) دو دختر جوان را دید که منتظر هستند تا مردها سطل های خود را آب کنند بعد آن ها آب بردارند. حضرت موسی (ع) جلو رفت تا به آنها کمک کند سطل ها را گرفت و به گوسفندان آب داد دخترها خوشحال شدند و از او تشکر کردند. دخترها به خانه ی خود برگشتند حضرت موسی (ع) به زیر سایه ی درختی رفت تا استراحت کند خیلی گرسنه بود و چیزی نداشت بخورد دست هایش را به طرف آسمان بلند کرد و گفت خدایا به کمک تو نیارمندم من گرسنه هستم. در همین زمان یکی از آن دو دختر به طرف حضرت موسی (ع) آمد و گفت : پدرم می خواهد شما را ببیند و به شما پاداش بدهد. پدر آن دختر حضرت شعیب (ع) بود، حضرت موسی (ع) به خانه ی آنها رفت. حضرت موسی (ع) داستان زندگی خود را برای حضرت شعیب تعریف کرد. حضرت شعیب گفت : موسی تو یک جوان با ایمان هستی و من دوست دارم با یکی از دخترهای من ازدواج کنی و پیش ما بمانی و برای من چوپانی کنی. حضرت موسی (ع) قبول کرد و با یکی از دختران ایشان ازدواج نمود. حضرت شعیب (ع) عصای خود را به حضرت موسی داد تا برای چوپانی استفاده کند. حضرت موسی (ع) به همراه همسرش چوپانی می کرد و زندگی خوب و شادی داشت و خدا را شکر می کرد.

«داستان پیامبری حضرت موسی (ع) ۲»

حضرت موسی (ع) زندگی شادی داشت خداوند به او فرزندی داد او چند سال در شهر مدین ماند و زندگی کرد. حضرت شعیب تعدادی از گوسفندان خود را به موسی (ع) داد و برای او و خانواده اش دعا کرد. حضرت موسی (ع) و خانواده اش به طرف مصر حرکت کردند.

آنها در بیابان راه را گم کردند هوا سرد بود. ناگهان حضرت موسی (ع) از دور آتشی را دید به همسرش گفت : من به سوی آتش می روم شاید بتوانم شعله ای از آن را برای شما بیاورم تا گرم شوید. حضرت موسی (ع) به آتش نزدیک شد درختی نورانی دید. ناگهان صدایی گفت : « ای موسی! من خداوند هستم، این جا جای مقدسی است، کفش هایت را بیرون بیاور. »

حضرت موسی کفش هایش را درآورد. دوباره صدا گفت : « ای موسی! من تو را به پیامبری برگزیدم. مرا عبادت کن و به یاد من نماز بخوان.»

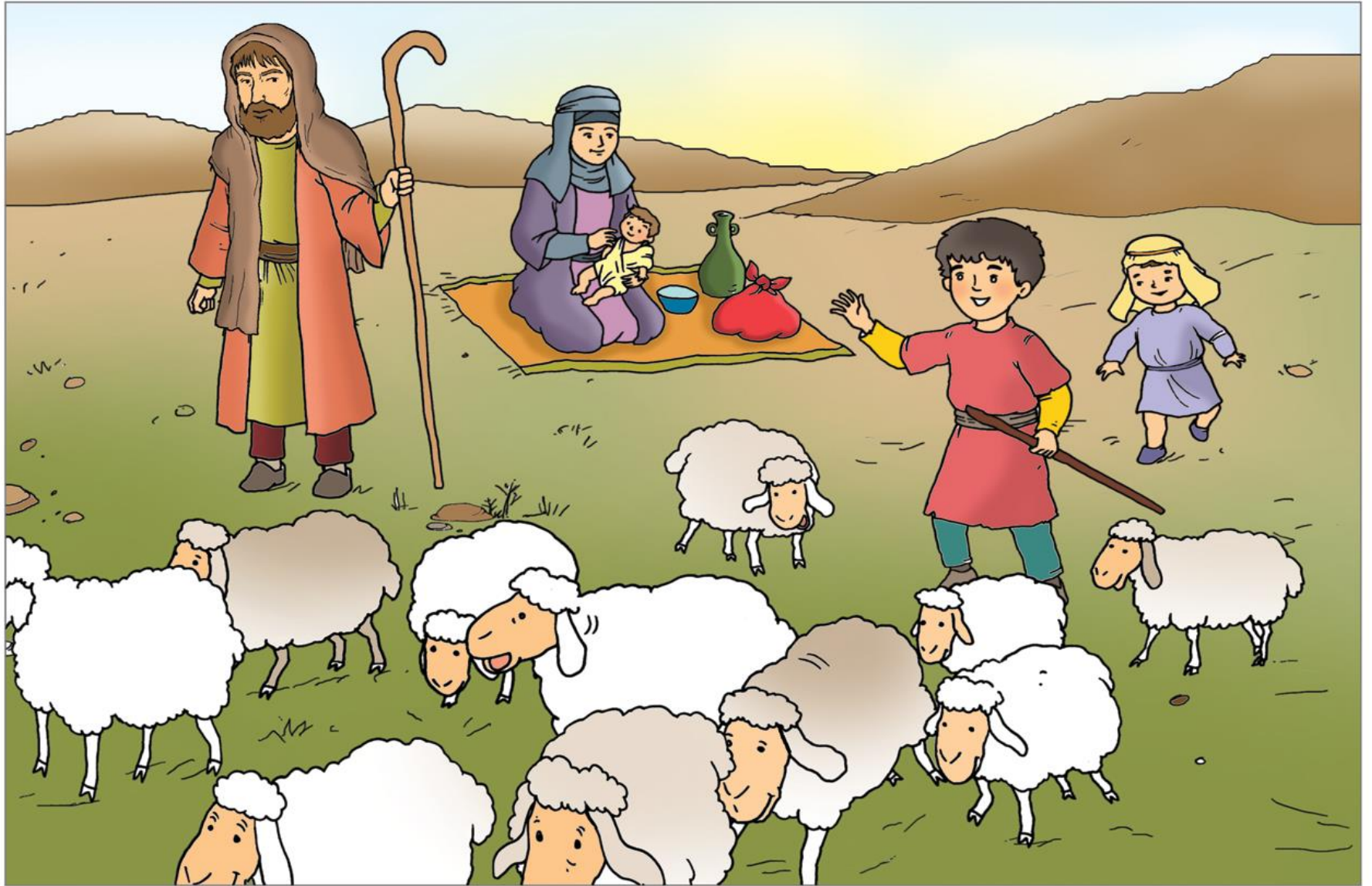
خدا گفت : « چه در دست داری؟» موسی (ع) گفت :عصا

خدا گفت : « عصایت را به زمین بینداز.» موسی (ع) عصایش را روی زمین انداخت. ناگهان عصا به اژدهایی ترسناک تبدیل شد. موسی ترسید و فرار کرد.

خدا گفت : « ای موسی ترس، بایست و آن را بردار و بین که همان عصای توست.» حضرت موسی (ع) اژدها را گرفت و با تعجب دید که همان عصای قبلی است و خوشحال شد. خدا گفت : «این نشانه ای از معجزه ی من است.»

خدا گفت : «موسی با این نشانه به سمت قصر فرعون برو و آن مرد بد را به پرستش خدای یگانه دعوت کن.» حضرت موسی (ع) از خدا خواست تا او را کمک کند و اجازه دهد برادرش هارون هم در این کار بزرگ همراه او باشد.

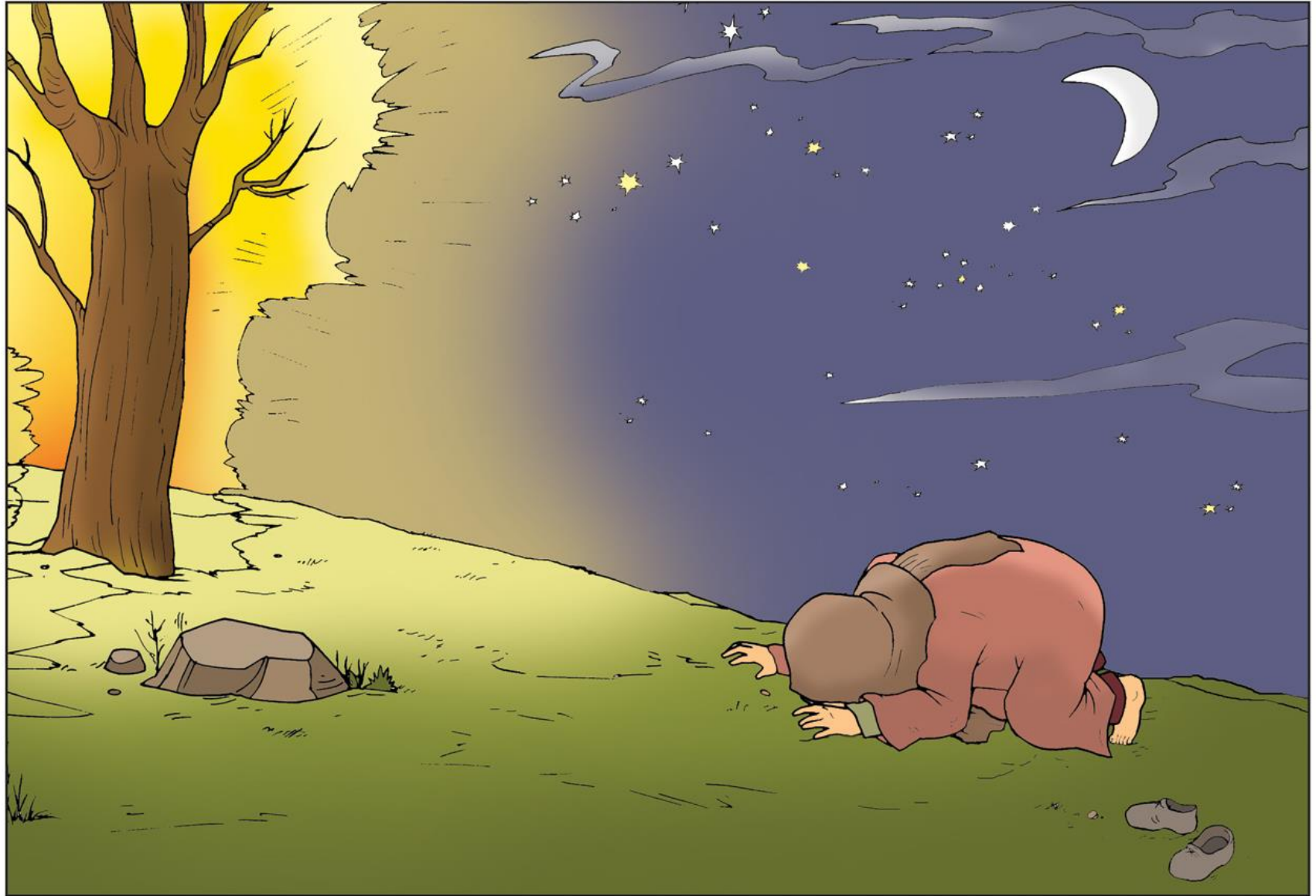

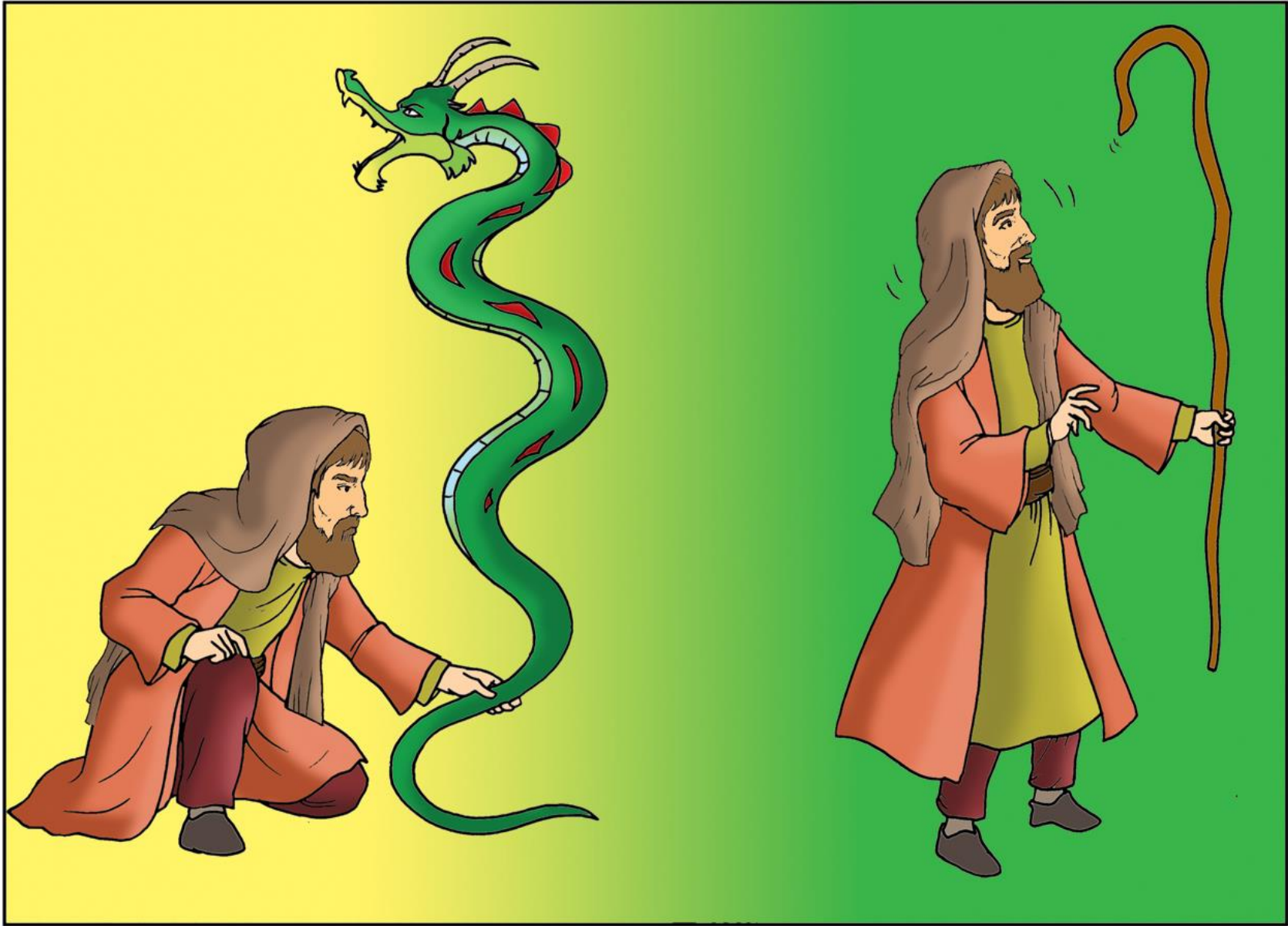

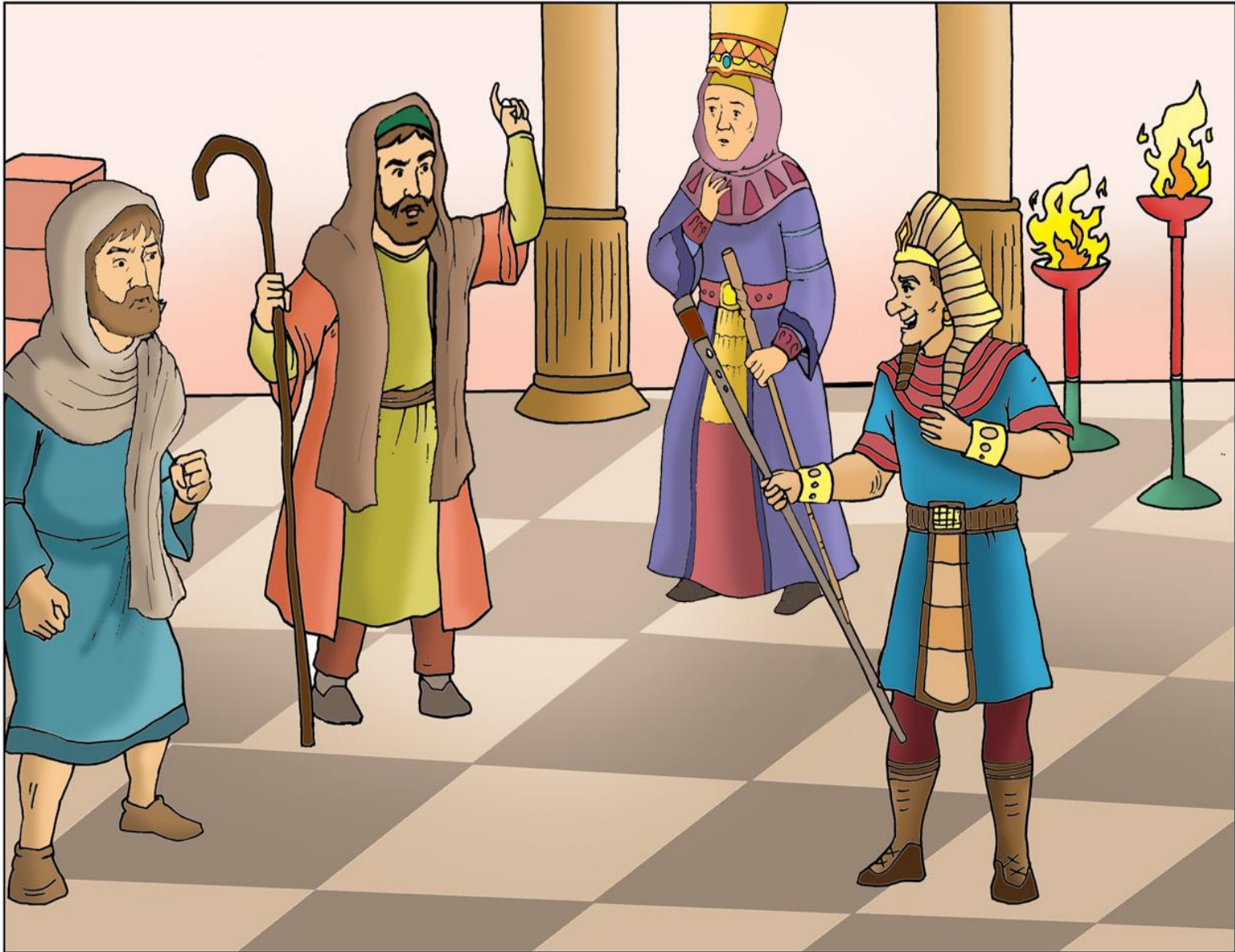

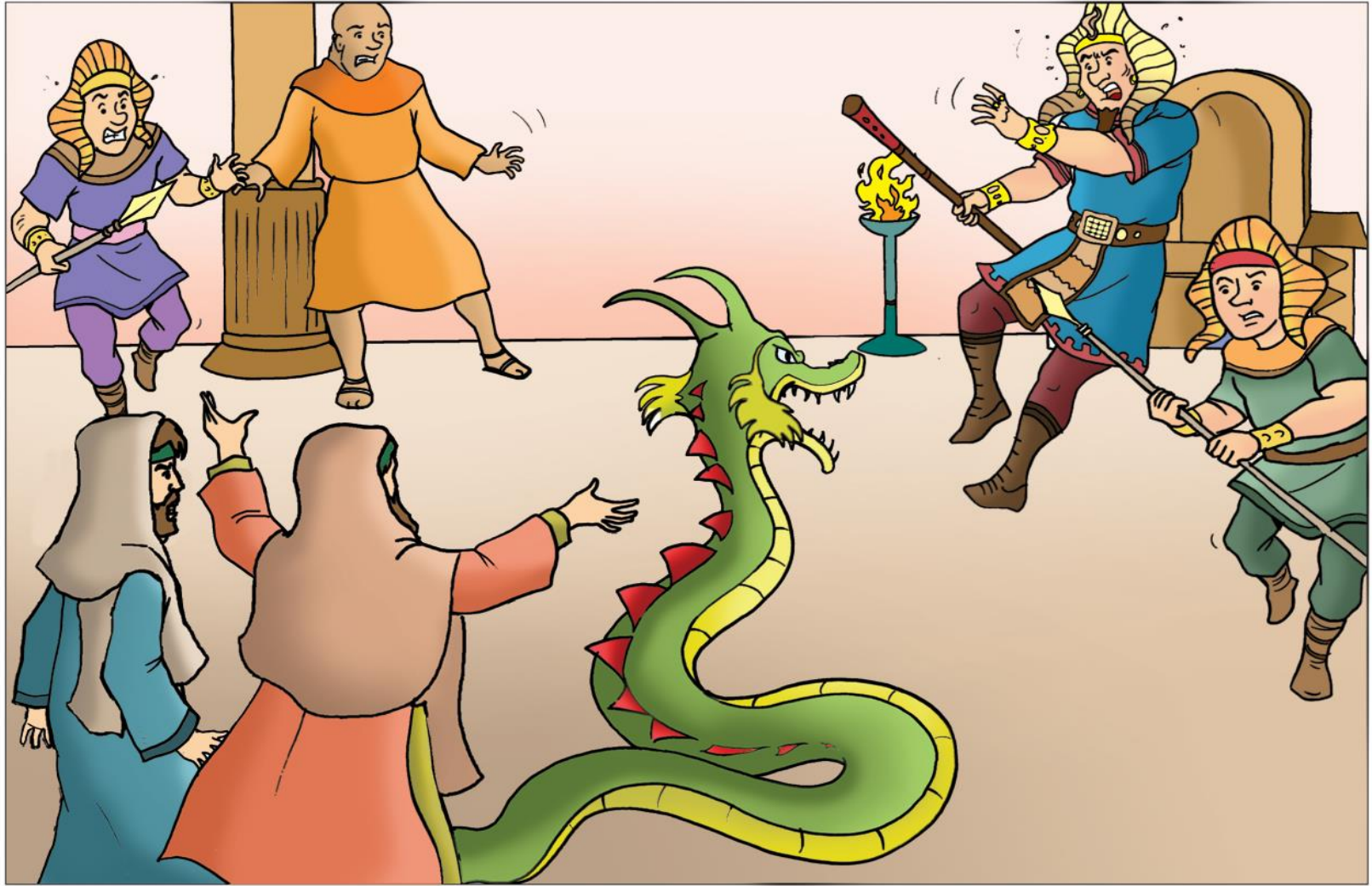

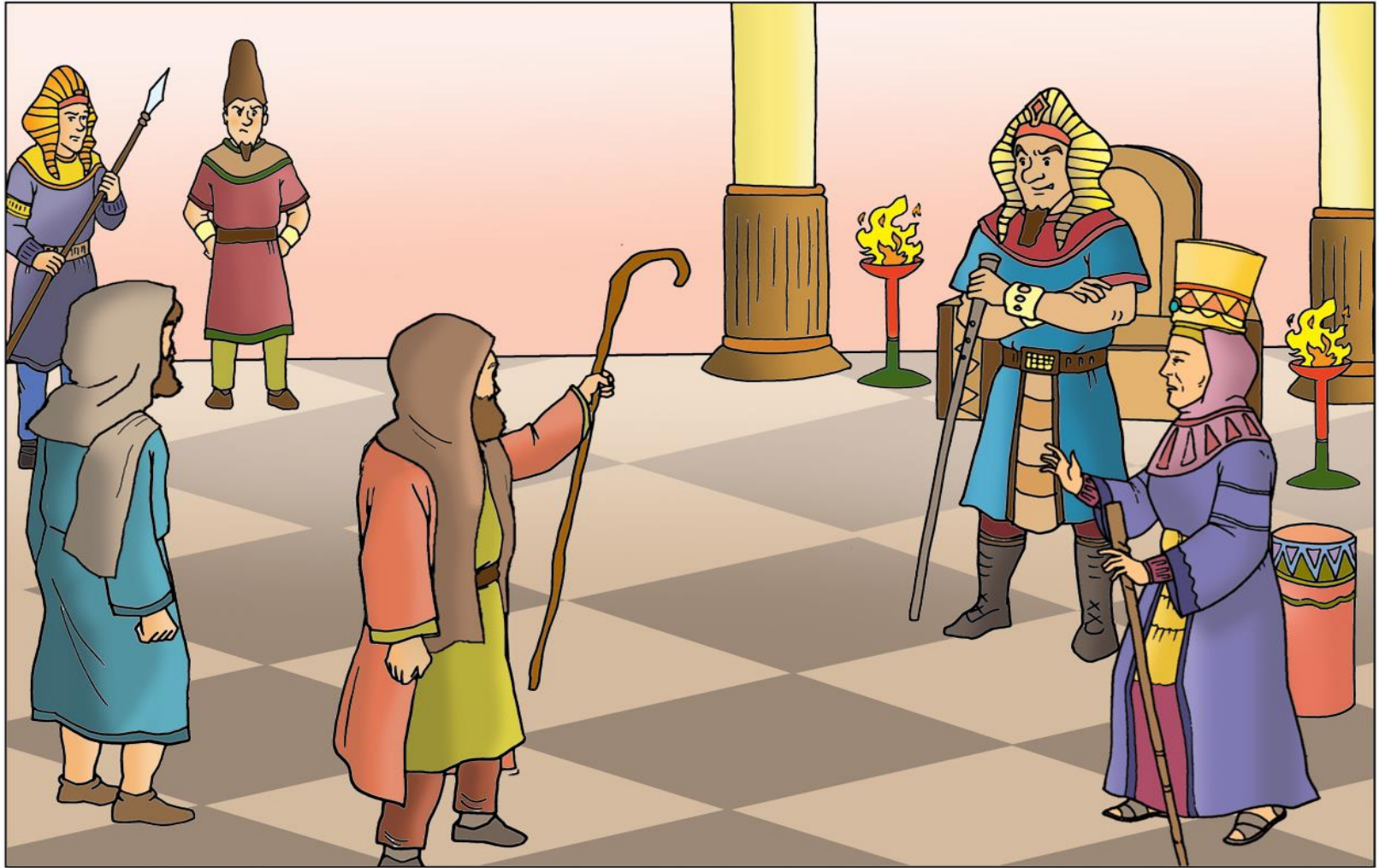
داستان « به سوی مبارزه ی بزرگ »

حضرت موسی (ع) همراه هارون به قصر فرعون رفت. حضرت موسی لباس ساده ی چوپانی پوشیده بود و عصای خود را هم در دست داشت. او در مقابل فرعون ایستاد و گفت : من فرستاده ی خدای جهانیان هستم و آمده ام تا تو را به پرستش خدای یگانه دعوت کنم و مردم را از دست تو نجات دهم. فرعون عصبانی شد و با حالت مسخره گفت : تو همان نیستی که ما بزرگت کردیم و یک نفر را کُشتی و فرار کردی؟ حضرت موسی (ع) گفت : باید بدانید که جهان به این بزرگی حتماً آفریدگاری دارد. همان خدایی که از آسمان ابری شما آب فرستاد و در زمین این همه درخت رویانید. آیا این نشانه ها برای وجود او کافی نیست؟ فرعون با خشم گفت : این جا خدایی غیر از من نیست. حضرت موسی (ع) گفت : اگر من نشانه هایی داشته باشم، قبول می کنی؟ فرعون گفت : نشانه هایت چیست؟ موسی عصایش را روی زمین انداخت. عصا به اژدها تبدیل شد. آن ها وحشت کرده بودند. حضرت موسی (ع) اژدها را گرفت و اژدها در دست او عصا شد. درباریان از وحشت به هم چسبیده بودند. درباریان باهم به گفتگو پرداختند و جادوگران را خبر کردند که با موسی (ع) مسابقه بدهند و موسی را شکست دهند.

داستان « پیروزی حضرت موسی (ع) »

روز مسابقه فرا رسید. جادوگران چوب ها و ریسمان های خود را بر زمین انداختند و آنها را مانند مار درآوردند.

ناگهان صدایی به حضرت موسی گفت : نترس عصایت را بینداز. حضرت موسی (ع) فوری گفت به نام خدا و عصایش را روی زمین انداخت.

عصا به اژدها تبدیل شد و همه ی مارها را بلعید. جادوگران به وحشت افتادند و نمی توانستند حرف بزنند. در همان جا به سجده افتادند و گفتند : ما به

پروردگار موسی و هارون ایمان آوردیم و قبول می کنیم که موسی (ع) فرستاده ی خداست. فرعون بسیار عصبانی شد.

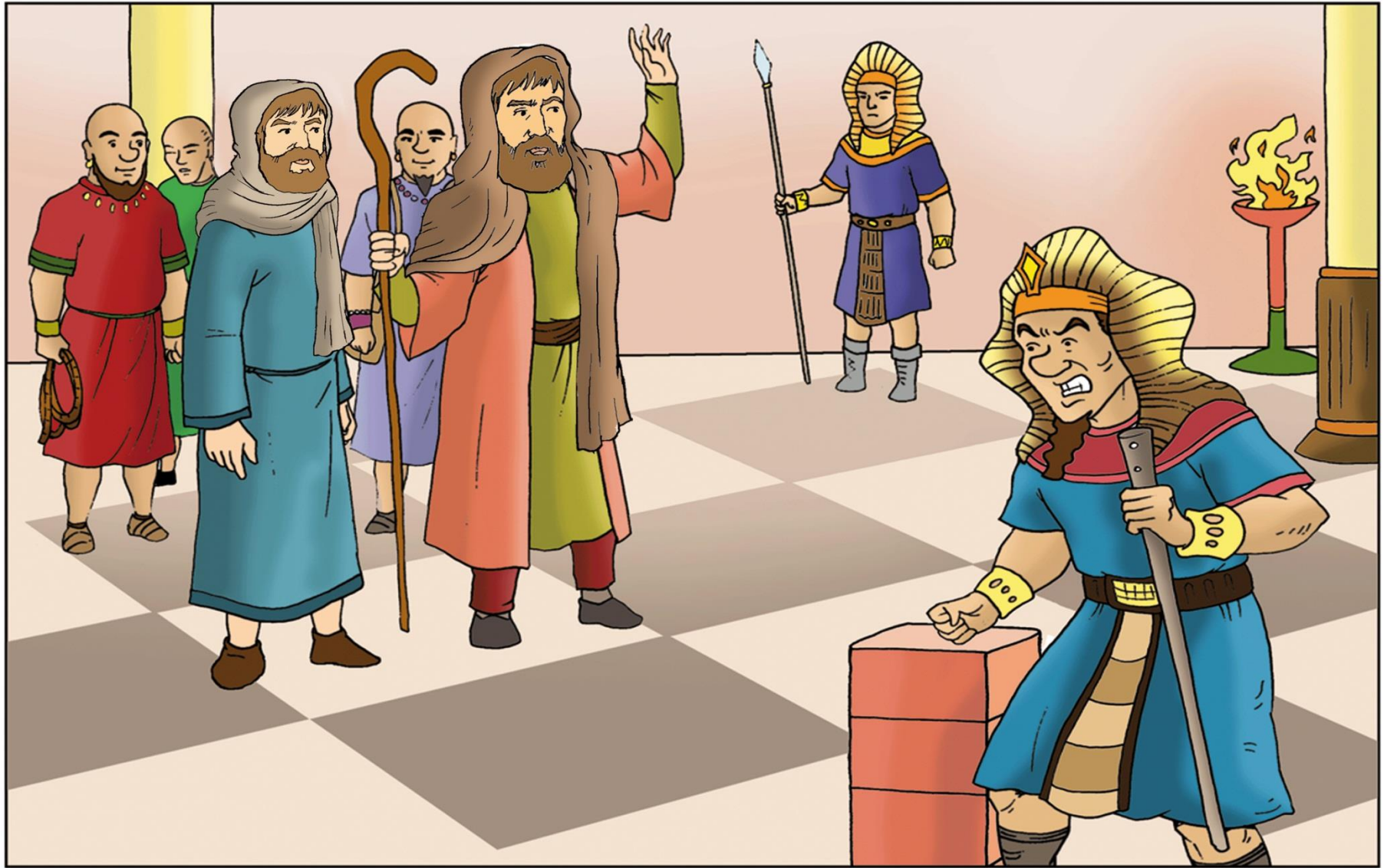
جادوگران از فرعون نترسیدند و گفتند : « ما از خدا می خواهیم که به ما کمک کند و گناهان ما را ببخشد. »

فصل دوم

مدیه های آسمان پایه سوم

گروه آسیب دیده شنوایی

همکار گرامی

راهنمای حاضر به منظور تسهیل در آموزش کتاب هدیه‌های آسمان طراحی شده است و جهت بهره‌مندی بیشتر، توجه آموزگاران محترم به موارد زیر معطوف می‌گردد:

* برای تدریس از کتاب راهنمای معلم استفاده نمایید .

* شیوه تصویرخوانی بیشتر مورد استفاده قرار گیرد .

* با توجه به مناسبت‌های گوناگون و یا احساس نیاز، معلم می‌تواند برخی از درس‌ها را خارج از ترتیب موجود تدریس نماید .

* در آموزش قرآن، نماز مورد ارزشیابی قرار نمی‌گیرد و این ارزشیابی در هدیه‌های آسمان انجام می‌شود.

* آیات و عبارات قرآنی:

آیات و عبارات جهت مطالعه آزاد می‌باشد و بهتر است که آن‌ها را خوشنویسی کنند و بر روی دیوار کلاس نصب شود.

* باهم بخوانیم :

در قسمت «باهم بخوانیم» تدریس شعرها الزامی نیست اما می‌تواند به عنوان فرصت تشویقی و غیراجباری برای یادگیری دانش‌آموزان در نظر گرفته شود و می‌توانید دانش‌آموزان را تشویق کنید تا شعر را بخوانند و یا درباره‌ی آن به صورت گروهی یا فردی، کارهای هنری مانند: نقاشی و... انجام دهند

*با خانواده :

در قسمت «با خانواده» این فعالیت با توجه به تأثیر غیر قابل انکار خانواده در تثبیت هویت دینی آموخته شده، طراحی گردیده است. از معلمان گرامی انتظار می رود در جلسه بعدی پیگیری جدی از نحوه انجام این فعالیت در خانه به عمل آورند. این بخش، تکلیف دانش آموزان است و در پایان جلسه‌ی آموزشی هر درس از کتاب درسی، در پوشه‌ی کار دانش آموزان ثبت می‌شود.

درس اول : آستین‌های خالی

- قسمت "بازی کنیم و فکر کنیم" با عنوان " به جای باچشم‌های بسته ، جهت یک صدا"

بهتر است دانش آموز باچشمان باز جهت صدا را تشخیص دهد. در این قسمت می‌توانید از تمرین‌های تربیت شنیداری استفاده نمایید.

درس دوم : غروب یک روز بهاری

- قسمت "دوست دارم" با عنوان " به جای یک قطره باران"

دانش آموزان با صحبت از زبان یک قطره باران، با ارزش ، فایده و اهمیت آن به عنوان یکی از نعمت‌های الهی در طبیعت آشنا می‌شوند.

- قسمت "با خانواده" با عنوان " درباره هدیه‌های خدا"

بهتر است در صورت عدم توانایی دانش‌آموزان کلاس ؛ به جای آن که دانش‌آموز چند سطر بنویسد که با اهداف زبان‌آموزی پایه سوم منطبق نمی‌باشد ، نوشتن یک سطر ، در یک یا دو جمله کافی می‌باشد.

درس چهارم : در کاخ نمرود

- قسمت "کامل کنید" با عنوان " در داستان درس با برخی ... "

بهتر است که به مواردی مانند : مهربانی ، خداپرستی ، شجاعت حضرت ابراهیم (ع) و... اشاره نماید.

درس پنجم: روز دهم

- قسمت "کامل کنید" با عنوان " اگر با امام حسین (ع) در کربلا ... "

باتوجه به توانایی دانش‌آموزان ، بیان و نوشتن یک جمله کافی است.

درس ششم : بانوی قهرمان

- قسمت "ببیندیشیم" با عنوان " باراهنمایی آموزگار خود... "

انتظار می‌رود دانش‌آموزان به مواردی از قبیل صبر در برابر شهادت امام حسین علیه السلام و دیگر شهدا، صبر در برابر اسارت و سخت‌گیری بر اسیران، شب بیداری و خواب راحت نداشتن به دلیل محافظت از زنان و کودکان، صبر در برابر دشمنان و ... اشاره کنند.

درس هشتم : جشن تکلیف

- قسمت "با خانواده" باعنوان "جواب نامه‌ای را"

چون نامه‌نویسی و نوشتن متن کامل در زبان آموزی پایه ششم آمده است، در صورت عدم توانایی دانش‌آموزان کلاس این تمرین را می‌توانید در حد دو جمله انجام دهید .

درس دهم : ماه مهمانی خدا

- قسمت "بیندیشیم" باعنوان "این عبارت قرآنی را با ..."

بهبتر است در صورت عدم توانایی دانش‌آموزان کلاس خود ، به یکی از فواید روزه گرفتن اشاره نمایید.

درس یازدهم : عید مسلمانان

- قسمت "خاطره‌گویی" باعنوان "خاطرات خود را درباره‌ی"

بهبتر است در صورت عدم توانایی دانش‌آموزان کلاس خود ، می‌توانید به آن‌ها بگویید که یک نقاشی در رابطه با روز عید فطر بکشند.

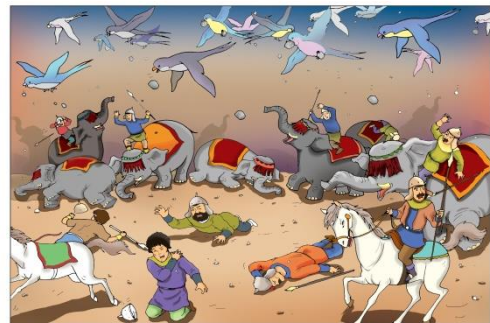
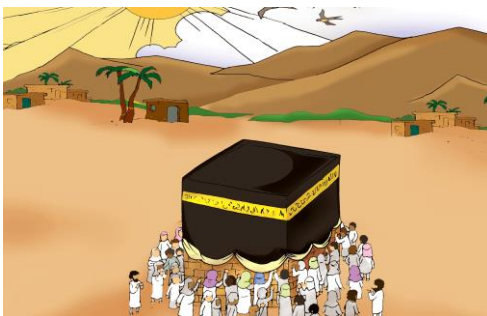
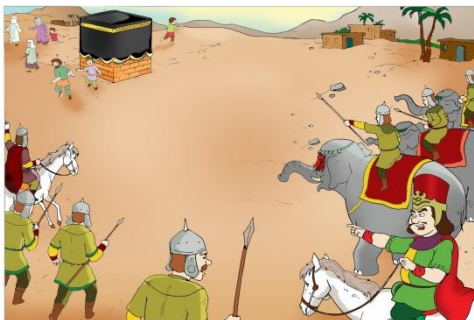
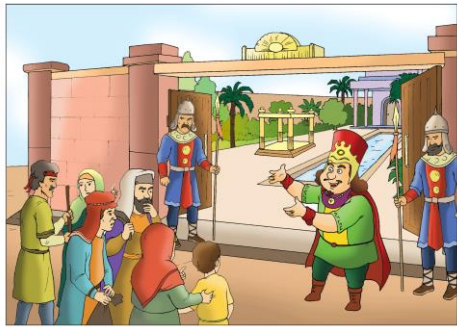
- قسمت "با خانواده" باعنوان "گزارش کوتاهی از برگزاری ..."

به دلیل این‌که گزارش‌نویسی و نوشتن متن کامل در زبان آموزی پایه ششم آمده است، در صورت عدم توانایی دانش‌آموزان کلاس این تمرین را می‌توانید در حد دو جمله انجام دهید .

درس دوازدهم : سخن آسمانی

- قسمت "بین و بگو" با عنوان " این تصویر شما را ... "

برای درک و تفهیم بهتر این داستان می‌توانید در صورت تمایل از این تصاویر استفاده کنید.

درس سیزدهم : انتخاب پروانه

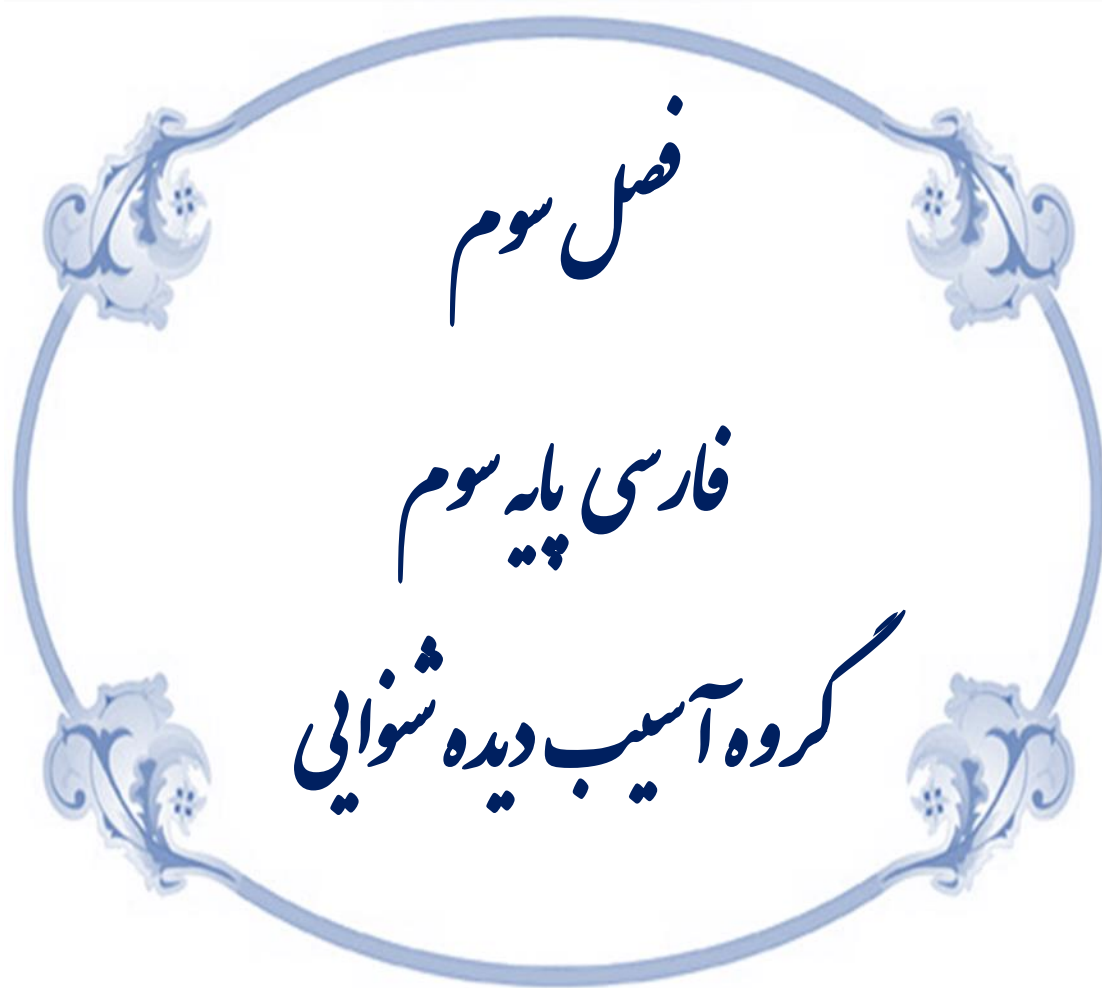
- قسمت " بیندیشیم " باعنوان " می‌توانید میان این تصویر ... "

بهبتر است به جای پاسخ‌گویی به این تمرین ، برای آیه‌ی مربوط به سوره واقعه را خوشنویسی کنند و یا برای پرسشی که در قسمت پایین صفحه باعنوان " می‌توانید میان این ... " آمده است یک نقاشی در رابطه با یک دختر با پوشش چادر بکشند.

درس نوزدهم : گندم از گندم بروید

- قسمت " باخانواده " باعنوان " فیلم یا داستانی درباره "

به دلیل این‌که خلاصه‌نویسی و نوشتن متن کامل در زبان آموزی پایه ششم آمده است، در صورت عدم توانایی دانش‌آموزان کلاس این تمرین را می‌توانید در حد دو جمله انجام دهید .

فصل سوم

فارسی پایه سوم

گروه آسیب دیده شنوایی

همکار گرامی

راهنمای حاضر به منظور تسهیل در امر آموزش کتاب فارسی طراحی شده است و جهت بهره‌مندی بیشتر، توجهی همکاران محترم به موارد زیر معطوف می‌گردد:

*قسمت درس آزاد:

در این قسمت به‌تراست به موضوع‌های محلی، بازی‌ها و ... پرداخته شود.

*قسمت بخوان و بیندیش:

- در این قسمت به‌تراست در حد "روان خوانی" تمرین شود.

*قسمت بخوان و حفظ کن:

- در این قسمت به‌تراست در حد "روان خوانی" تمرین شود.

*قسمت مثل:

- در این قسمت به‌تراست در حد "روان خوانی" تمرین شود.

*قسمت حکایت:

- در این قسمت به‌تراست در حد "روان خوانی" تمرین شود.

*در کتاب فارسی (نوشتاری) ، قسمت "نگارش"

به دلیل این که بند نویسی و نوشتن متن کامل در زبان آموزی پایه های بالاتر آمده است، در صورت عدم توانایی دانش آموزان کلاس این تمرین را می توانید در حد دو جمله انجام دهید.

مواردی از تمرین های کتاب فارسی (نوشتاری) که جهت مطالعه آزاد در نظر گرفته شده در جدول زیر آمده است:

درس	عنوان درس	عنوان فعالیت	شماره تمرین	عنوان تمرین
درس ۲	زنگ ورزش	هنر و سرگرمی	تمرین ۲	برای این جدول ...
درس ۴	آواز گنجشک	فعالیت های درس	تمرین ۳	این کلمه ها تو را به یاد...
درس ۴	آواز گنجشک	نگارش	قسمت الف و ب	نوشته های زیر را بخوان...
درس ۴	آواز گنجشک	فعالیت های تکمیلی	تمرین ۱	دو متن زیر را بخوان...
درس ۴	آواز گنجشک	فعالیت های تکمیلی	تمرین ۲	چرا در پایان داستان ضرب المثل...
درس ۴	آواز گنجشک	فعالیت های تکمیلی	تمرین ۳	متن زیر را بخوان...
درس ۵	بلدرچین - برزگر	هنر و سرگرمی	تمرین ۲	این دو بلدرچین...
درس ۷	کار نیک	فعالیت های تکمیلی	تمرین ۲	جملات را به ترتیب ...
درس ۷	کار نیک	فعالیت های تکمیلی	تمرین ۳	یک کتاب داستان در ...
درس ۹	بوی نرگس	فعالیت های تکمیلی	تمرین ۲	کلمه ی اوکه در متن ...
درس ۹	بوی نرگس	فعالیت های تکمیلی	تمرین ۳	کلمه ی من ...
درس ۹	بوی نرگس	فعالیت های تکمیلی	تمرین ۴	داستان ضرب المثل...

درس	عنوان درس	عنوان فعالیت	شماره تمرین	عنوان تمرین
درس ۱۰	یار مهربان	هنر و سرگرمی	تمرین ۳	کلمه‌های جدول ...
درس ۱۰	یار مهربان	نگارش	-	موضوع‌های کلی...
درس ۱۱	نویسنده‌ی بزرگ	فعالیت‌های درس	تمرین ۲	با هر یک از این...
درس ۱۱	نویسنده‌ی بزرگ	فعالیت‌های درس	تمرین ۳	این جمله مربوط به کدام گزینه...
درس ۱۱	نویسنده‌ی بزرگ	نگارش	-	موضوع زیر را به موضوع‌های ...
درس ۱۱	نویسنده‌ی بزرگ	فعالیت‌های تکمیلی	تمرین ۱	با توجه به متن : خواب خلیفه...
درس ۱۱	نویسنده‌ی بزرگ	فعالیت‌های تکمیلی	تمرین ۲	کلمه‌ی او...
درس ۱۱	نویسنده‌ی بزرگ	فعالیت‌های تکمیلی	تمرین ۳	کلمه‌ی تو ...
درس ۱۱	نویسنده‌ی بزرگ	فعالیت‌های تکمیلی	تمرین ۴	چرا حکیم...
درس ۱۲	ایران عزیز	فعالیت‌های درس	تمرین ۳	یک موضوع را به دلخواه...
درس ۱۲	ایران عزیز	نگارش	-	یک موضوع را به دلخواه...
درس ۱۴	ایران آباد	فعالیت‌های تکمیلی	تمرین ۲	در داستان...
درس ۱۵	دریا	فعالیت‌های درس	تمرین ۲	جاهای خالی...
درس ۱۵	دریا	فعالیت‌های درس	تمرین ۳	مانند نمونه...
درس ۱۵	دریا	نگارش	تمرین ۱	بند های زیر...
درس ۱۵	دریا	نگارش	تمرین ۲	یکی از بندهایی که خواندیم ...
درس ۱۷	چشم‌های آسمان	نگارش	-	به موضوع آب ...
درس ۱۷	چشم‌های آسمان	فعالیت‌های تکمیلی	تمرین ۲	در داستان افتادن از آسمان ...
درس ۱۷	چشم‌های آسمان	فعالیت‌های تکمیلی	تمرین ۳	متن زیر را با دقت بخوان ...